

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Werkinstructie herhaalprik tegen corona - instellingen met eigen medische dienst

Deze beschrijving is opgesteld door het RIVM in samenwerking met het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, GGD GHOR – LCCB, NVAVG, VGN, Verenso, ActiZ, Zorgthuisnl, GGZ-Nederland en Valente.

14 september 2022

Inhoudsopgave

- 1 Inleiding — 3**
- 2 Doelgroep — 3**
- 3 Selecteren, uitnodigen en vaccineren — 3**
- 4 Route A: De instelling bestelt bij het RIVM en vaccineert zelf — 3**
- 5 Route B: De instelling vaccineert zelf, maar haalt de opgetrokken spuiten op bij de GGD — 7**
- 6 Route C: Een maatwerkoplossing in afstemming tussen de regionale GGD en de instelling — 8**
- 7 De vaccins — 8**
 - 7.1 Interval — 9
 - 7.2 Interval met andere vaccins — 9
- 8 Meer informatie — 9**

Dit is een uitgave van:
**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**
Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
Nederland
www.rivm.nl

1 Inleiding

Op vrijdag 29 juli 2022 heeft door de minister van VWS [besluitvorming](#) plaatsgevonden over een nieuwe vaccinatieronde COVID-19 in het najaar. De minister van VWS heeft na advies van het OMT-V besloten dat iedereen van 12 jaar of ouder die de basisserie tegen corona heeft gehad, in het najaar een herhaalprik kan krijgen.

Instellingen kunnen hun bewoners van instellingen met eigen medische dienst selecteren, uitnodigen voor de herhaalprik tegen corona, vaccineren en registreren.

In deze werkinstructie informeren wij u over deze route.

2 Doelgroep

Instellingen mogen **alle bewoners** uitnodigen voor de herhaalprik tegen corona.

3 Selecteren, uitnodigen en vaccineren

Voor het vaccineren van bewoners van instellingen met medische dienst zijn 3 routes beschikbaar:

- A. De instelling bestelt bij het RIVM en vaccineert zelf
- B. De instelling vaccineert zelf, maar haalt de opgetrokken spuiten op bij de GGD
- C. Een maatwerkoplossing in afstemming tussen de regionale GGD en de instelling

4 Route A: De instelling bestelt bij het RIVM en vaccineert zelf

Stap 1: Deskundigheid personeel

Zorg ervoor dat personeel deskundig is om deze COVID-19-vaccinatie te kunnen toedienen. Zie hiervoor de [uitvoeringsrichtlijn COVID-19-vaccinatie](#), de [e-learning](#) en [Q&A's](#) op de [website van het RIVM](#).

Stap 2: Selecteren en uitnodigen

- De arts die is verbonden aan de medische dienst van de zorginstelling inventariseert welke cliënten in aanmerking komen voor de coronavaccinatie en de instelling nodigt deze cliënten uit. Het RIVM heeft hiervoor een uitnodigingsbrief opgesteld in samenwerking met de koepelorganisaties. Deze is gedeeld met de koepels. De uitnodigingen (en eventueel ander communicatiemateriaal) worden door de instelling uitgeprint en verstuurd.

Uitnodigingsmateriaal:

- [Visual: Vaccinatie tegen corona | RIVM](#)
- Bijsluiter vaccin
- Toestemmingsformulier
- [Informatie over landelijke registratie bij het RIVM](#)

- Gezondheidsverklaring
<https://www.rivm.nl/documenten/gezondheidsverklaring-herhaalprik-tegen-corona>

Toestemming voor de vaccinatie en gegevensverstrekking aan het RIVM is nodig, maar hoeft niet altijd schriftelijk te gebeuren. Mondelinge toestemming voor herhaalprik is voldoende. Er dient wel schriftelijke informatie te worden verstrekt, waarop men hun informed consent kan baseren. De mondelinge toestemming dient wel schriftelijk vastgelegd te worden in het medisch dossier van de cliënt. Als het gaat om de basisserie dan kunt u bij heteroloog vaccineren ervoor kiezen de toestemming wél schriftelijk te vragen. Indien eerder al toestemming is gegeven voor de gegevensverstrekking van vaccinatiegegevens aan het RIVM, dan is opnieuw toestemming vragen niet nodig. Mocht de instelling hier zelf van willen afwijken, dan mag dat. Het is wel belangrijk cliënten te informeren waarom een vaccinatie tegen corona nodig is, en dat gegevens uitgewisseld worden met het RIVM indien daar eerder toestemming voor is gegeven. De medische dienst checkt voorafgaand aan het vaccineren de gegeven toestemming.

Informed consent en toestemming bij 5 tot en met 17-jarigen

Bij kinderen jonger dan 12 jaar oud is toestemming nodig van beide gezagsdragers (ook bekend als wettelijk vertegenwoordigers) over het kind voor de vaccinatie (zie ook LCI richtlijnen)

Voor kinderen van 12 tot en met 15 jaar is de regel dat het kind en de gezagsdragers samen beslissen. In de meeste gevallen zijn de gezagsdragers beide ouders, en in sommige gevallen is dit slechts één ouder (bijvoorbeeld omdat de ouders gescheiden zijn en de rechtbank slechts één ouder als gezagsdrager heeft aangewezen). Vanaf 16 jaar worden kinderen gelijkgesteld met volwassenen. Dit betekent dat alleen zij toestemming kunnen geven voor een behandeling, zoals een vaccinatie.

Als een kind niet in staat kan worden geacht om zelfstandig een redelijke belangenafweging te maken over de coronavaccinatie, dan is dit kind ter zake van deze medische behandeling wilsonbekwaam. In dat geval is voor de medische behandeling de toestemming van de gezagsdrager(s) nodig. Dit geldt voor alle kinderen van 5 jaar of ouder, dus ook voor 16- en 17-jarigen.

Stap 3: Bestellen

De bestelapplicatie voor de COVID-19 najaarscampagne gaat voor zorginstellingen open op dinsdag 13 september a.s.

De eerste leverdag van het bivalente vaccin is maandag 19 september.

Vervolgens kan er dagelijks besteld worden, de eerstvolgende levermogelijkheid is 4 werkdagen na de dag dat er besteld is. In de bestelapplicatie kan tijdens het bestellen een leverdag worden gekozen uit de beschikbare sloten. (Indien een leverdag vol zit kan deze niet meer gekozen worden.) Het is ook mogelijk een leverdatum verder in de toekomst te kiezen.

Bestellen op:	Levering op:
maandag	vrijdag
dinsdag	maandag
woensdag	dinsdag
donderdag	woensdag
vrijdag	donderdag

Let op dat het bivalente vaccin alleen gebruikt kan worden als herhaalprik. Heeft u cliënten die nog vaccinaties van de primaire serie willen, dat wil zeggen een 1^e en 2^e prik voor 12 jaar en ouder, neemt u dan contact op met LCC Support zodat wij met u de levering hiervan kunnen bespreken. Tijdens de najaarscampagne is het namelijk niet mogelijk dit via de RIVM bestelapplicatie te bestellen.

Stap 4: Levering vaccins en toebehoren

Bewaren en distribueren naar andere locaties

De houdbaarheid van het vaccin staat op de oranje sticker op de verpakking met datum en tijdstip. Deze datum en tijdstip kan afwijken van de houdbaarheid vermeld op de flacons. In de bijgevoegde brief (in de verpakking) leest u hier meer over.

De vaccins mogen vanuit de hoofdlocatie van een instelling naar een andere locatie worden gebracht, mits er voldaan wordt aan specifieke richtlijnen. Zie hiervoor de bijlage [Goed vaccinbeheer](#) en de [uitvoeringsrichtlijn](#). Hierin staan ook de eisen beschreven voor ontvangst en opslag van vaccins, (het gebruik van) medicijnkoelkasten en koelboxen en hoe om te gaan met afval.

Stap 5: Vaccineren en registreren

De instellingen kunnen starten met vaccineren nadat ze de vaccins hebben ontvangen.

De herhaalprik tegen corona wordt minimaal 3 maanden na voorgaande vaccinatie gegeven. Wanneer iemand een corona besmetting heeft gehad na deze laatste vaccinatie, krijgt diegene de herhaalprik minimaal 3 maanden na infectie.

Kijk voor alle handelingen bij de COVID-19-vaccinatie in de [LCI-richtlijn](#). Tevens is een [e-learning](#) voor uitvoerders beschikbaar.

COVID-19 vaccinatie en bijwerkingen

In een aanzienlijk deel van de toedieningen kunnen, zoals ook aangegeven in de bijsluiters, [bijwerkingen](#) optreden als koorts, hoofdpijn en moeheid. Maar ook spierpijn, pijnlijke gewrichten, rillingen, misselijkheid en braken kunnen optreden na COVID-19-vaccinatie. Deze reacties op de vaccinatie zijn onschuldig en het gevolg van het aanjagen van het afweersysteem. De klachten gaan spontaan weer binnen 2 dagen over. Bijwerkingen dienen gemeld te worden bij het Bijwerkingencentrum Lareb. Zij monitoren voortdurend.

Registreren

De coronavaccinatie moet geregistreerd worden in het medisch dossier van de patiënt. In verpleeghuizen is dit veelal het elektronisch medisch (of cliënten) dossier (EPD/ECD) en in de gehandicaptenzorg wordt in

principe gebruik gemaakt van het elektronisch voorschrijfsysteem (EVS). Eerder is vastgelegd of toestemming is verleend voor verstrekking van de gegevens aan het RIVM (opt-in). In dat geval worden de gegevens vanuit het EPD/ECD/EVS doorgegeven aan het RIVM voor het monitoren van de vaccinatiegraad, vaccineffectiviteit en de medicatieveiligheid.

Aandachtspunten bij registratie

- Heeft u voorheen in een HIS geregistreerd? Neem dan contact op met uw leverancier en/of uw branchevereniging. Zij kan u informeren over hoe de registratie van de herhaalprikken met uw systeem verloopt.
- Is het niet mogelijk om vanuit uw bronsysteem gegevens uit te wisselen met het RIVM? Dan dient u hiervoor de BRBA-app te gebruiken. Let op: de [BRBA-app](#) is enkel bedoeld voor uitwisseling van gegevens met het RIVM en slaat geen data op. Daarmee is de BRBA-app geen bronsysteem. U dient alsnog de coronavaccinatie te registreren in het medisch dossier van de cliënt.

N.B. Indien de cliënt de toestemming aanpast van wel naar geen toestemming of vice versa dan moet dit ook worden aangepast in het dossier.

Toepassing vaccinatielabels

Bij het registreren van de vaccinatie is het van belang dat er een label wordt gekoppeld aan de betreffende vaccinatie zodat duidelijk wordt om welke vaccinatie het gaat in de reeks van vaccinaties. Er zijn twee belangrijke redenen om bij de registratie van COVID-19 vaccinaties te werken met een vaccinatielabel:

1. een (door)lopende campagne te kunnen monitoren (relevant voor uitvoering)
2. om de vaccinatiestatus van individuen door de tijd te kunnen monitoren.

Dit is van belang voor het monitoren van:

- de vaccinatiegraad per status (bv 'afgeronde basisserie', 'eerste booster ontvangen', etc),
- bijwerkingen,
- vaccin-effectiviteit en
- impact van vaccinatie.

Iedere herhaalprik tegen corona krijgt een apart kenmerk mee voor de registratie, zodat er een onderscheid gemaakt kan worden ten opzichte van de basisserie en tussen de herhaalprikken onderling. We gebruiken hiervoor de opvolgende labels 'BS01' (basisserie+1), 'BS02' (basisserie+2), 'BS03' (basisserie+3), enzovoort. Het label wordt per individu bepaald o.b.v. de voorgaande prikken. Dit ongeacht wanneer de persoon de prik ontvangt.

In de praktijk betekent dit dat:

- Iemand die (om wat voor reden dan ook dan), tijdens de periode dat de najaarscampagne is gestart, zijn/haar 1e (herhaal)prik na

de basisserie (voorheen 'booster') komt halen, gelabeld wordt als 'BS01'.

- Iemand die in die periode voor zijn/haar 2e (herhaal)prik na de basisserie komt, wordt als 'BS02' gelabeld.
- Iemand die in die periode voor zijn/haar 3^e (herhaal)prik na de basisserie komt, wordt als 'BS03' gelabeld.

U mag bij het registreren uitgaan van de door de te vaccineren burger verstrekte informatie.

De uitvoerder mag bij het registreren uitgaan van de door de te vaccineren burger verstrekte informatie. Zie onderstaande tabel voor de te gebruiken vaccinatielabels.

Soort vaccinatie	Vaccinatielabel
Eerste vaccinatie basisreeks	'1'
Tweede vaccinatie basisreeks	'2'
Derde vaccinatie basisreeks	'3'
1 ^e herhaal prik na de basisserie (voorheen booster)	'BS01'
2 ^e herhaal prik na de basisserie (voorheen herhaalprik tegen corona)	'BS02'
3 ^e herhaal prik na de basisserie	'BS03'

5 Route B: De instelling vaccineert zelf, maar haalt de opgetrokken spuiten op bij de GGD

De stappen in deze route komen overeen met route A, maar wijkt af in stap 3 en 4. In plaats van dat bij kleinere aantallen vaccins in de bestelapplicatie van het RIVM worden besteld, haalt de instelling de benodigde hoeveelheid opgetrokken spuiten op bij de GGD. Dit gebeurt in overleg met de GGD-locatie coördinator van de regio waar de instelling onder valt. Indien u niet in het bezit bent van de contactgegevens van uw GGD regio-coördinator kunt u deze opvragen via vaccinatiehulp@ggdghor.nl. Er zit geen maximum aan het aantal opgetrokken spuiten dat opgehaald mag worden. De werkwijze is als volgt:

- 1 U plant een datum voor de coronavaccinatie binnen uw instelling. U spreekt een datum af met uw patiënt voor de vaccinatie en voert alvast de controle op contra-indicaties uit. Ook legt u de toestemming van de patiënt voor het ontvangen van de vaccinatie, en de toestemming voor het doorgeven van de gegevens aan het RIVM, vast in het medische dossier van de patiënt. De toestemming mag u mondeling opvragen. Nadat u een datum heeft ingepland voor uw niet-mobiele patiënten, kunt u zich melden bij uw GGD-contactpersoon (e-mailadres / online bestelformulier) van uw regio waar uw organisatie onder valt, voor het ophalen van opgetrokken spuit(en). Indien u niet in het bezit bent van de contactgegevens van een GGD-contactpersoon in uw regio voor het ophalen van opgetrokken spuit(en) kunt u deze opvragen via

vaccinatiehulp@GGDGHOR.nl. Vervolgens kunt u met de GGD een afspraak maken voor het ophalen van de spuit(en); U spreekt af hoeveel spuit(en), waar, wanneer en hoe laat worden opgehaald. Let op: u dient zelf contact op te nemen met de GGD-contactpersoon. Echter, u hoeft de opgetrokken spuit niet zelf op te halen. Dit mag ook een andere zorgprofessional zijn. Dit dient wel vooraf besproken te zijn met de GGD-contactpersoon en de collega dient zich te kunnen identificeren op locatie;

Op het afgesproken moment kunt u zich melden bij de entree van de afgesproken locatie. Daar kunt u vragen naar de GGD-medewerker, zoals u heeft afgesproken van tevoren;

Voor het ophalen van de spuit(en) heeft u een overdrachtsformulier nodig. Deze ligt klaar bij de GGD. Deze hoeft u dus niet zelf mee te nemen. Het overdrachtsformulier zal door de medewerker van de GGD en uzelf of een collega worden ingevuld, voordat u de opgetrokken spuit(en) meekrijgt. Het formulier blijft ingevuld bij de GGD-medewerker achter. Zorg ervoor dat u een kopie meekrijgt of een foto maakt van het formulier. Dit is voor uw eigen administratie en kan gevraagd worden bij het indienen van uw declaratie.

Wanneer de GGD-medewerker en u beiden het formulier hebben ondertekend, ontvangt u de spuit(en);

U bent zelf verantwoordelijk voor het veilig vervoeren van de opgetrokken spuit(en). Voor meer informatie verwijzen wij u naar Goed-vaccinbeheer.pdf (rivm.nl) Hoofdstuk 4 van deze werkwijze bevat ook meer informatie;

Voordat u de vaccinatie toedient neemt u bij de patiënt de gezondheidsverklaring af;

U dient de vaccinatie toe;

U registreert de vaccinatie. Bekijk voor meer informatie paragraaf 5 'Registratie'.

Nu kunt u het vaccin toedienen. Voor alle informatie over de handelingen om het vaccin toe te dienen kunt u de Uitvoeringsrichtlijn raadplegen.

6 Route C: Een maatwerkoplossing in afstemming tussen de regionale GGD en de instelling

In het geval van onvoorziene problematiek of een zeer beperkt aantal cliënten kan gezocht worden naar een oplossing voor het vaccineren in afstemming met de regionale GGD. Zie hiervoor: [werkinstructie voor instellingen zonder medische dienst](#).

Essentieel is goede afstemming over de verantwoordelijkheden van de instellingsarts, de instelling en de regionale GGD.

Bij alle routes wordt gebruik gemaakt van BioNTech/Pfizer(Comirnaty).

7 De vaccins

Alle mensen die in aanmerking komen voor een herhaalprik tegen corona krijgen een mRNA-vaccin aangeboden: [BioNTech/Pfizer](#). Ongeacht het vaccin waar ze eerder mee zijn geprikt. Het is niet

mogelijk om te kiezen met welk vaccin uw bewoners de herhaalprik tegen corona krijgt. Uit onderzoek is gebleken dat er geen verschil in effectiviteit en/of bijwerkingen tussen beide vaccins zit.

Het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA) heeft op 1 september de aangepaste coronavaccins van Pfizer/BioNTech en Moderna onder voorwaarden goedgekeurd.

Deze vernieuwde vaccins zorgen voor een bredere bescherming tegen verschillende varianten. De vaccins mogen gebruikt worden voor iedereen van 12 jaar en ouder na de basisserie.

Bekijk voor meer informatie:

- [Europese beoordelingscomité CHMP over de vernieuwde vaccins](#)
- [CBG over de goedkeuring van de coronavaccins](#)
- [Herhaalprikronde met vernieuwd vaccin vanaf 19 september van start | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)

7.1 Interval

Tussen de laatste vaccinatie en de herhaalprik tegen corona wordt een interval van 3 maanden of langer gehanteerd. Het interval van minimaal 3 maanden geldt voor zowel de tijd tussen de laatste vaccinatie en de herhaalprik tegen corona als na een doorgemaakte coronabesmetting .

7.2 Interval met andere vaccins

Bij toediening van een COVID-19-vaccin hoeft geen specifiek interval gehanteerd te worden met andere vaccins, bijvoorbeeld uit het Rijksvaccinatieprogramma, de griep- of pneumokokkenvaccinatie en reizigersvaccinaties. Ook het gelijktijdig toedienen van een ander vaccin heeft geen invloed op de immunogeniciteit of reactogeniciteit van de vaccins. Informatie kunt u hier vinden: [COVID-19-vaccinatie | LCI richtlijnen \(rivm.nl\)](#).

8 Meer informatie

De belangrijkste informatie is te vinden via:

- Website Rijksoverheid: [Coronavirus COVID-19 | Rijksoverheid.nl](#)
- Website Rijksoverheid: <http://www.coronavaccinatie.nl/herhaalprik>
- Website RIVM: [Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu | RIVM](#)
- Landelijke informatie van Rijksoverheid: [Vaccinatie tegen het coronavirus | Rijksoverheid.nl](#)

Er zijn meerdere Q&A's beschikbaar op de [website](#) van het RIVM, deze worden doorlopend geactualiseerd.

Instellingen met uitvoeringsvragen kunnen terecht bij de helpdesk van het RIVM via nummer: 088-6898900. Hierbij zijn de volgende keuzeopties beschikbaar:

- **Beloptie 1 voor logistieke vragen, cold chain-incidenten en productmeldingen:** vragen over het bestellen van vaccins, vaccinlevering, vaccinbeheer, productklachten en vaccinincidenten. Productmeldingen kunnen worden gedaan door een e-mail voorzien van foto's te sturen naar

support.lcc@rivm.nl. Voor urgente situaties bij uitzonderlijke vaccinincidenten is een noodnummer beschikbaar. Het noodnummer is bereikbaar tussen 17:00-20:00 uur. Mocht u daar gebruik van moeten maken, luister dan het gehele bericht onder beloptie 1 voor professionals af.

- **Beloptie 2 voor medisch-inhoudelijke vragen:** voor alle medisch-inhoudelijke vragen waarop het antwoord niet te vinden is in deze uitvoeringsrichtlijn COVID-19-vaccinatie of op de webpagina [COVID-19-vaccinatie voor professionals](#) op de RIVM-website. Uiteraard is de LCI voor calamiteiten 24/7 bereikbaar voor artsen voor overleg. Vragen kunnen ook per email worden gesteld via lci.voorwacht@rivm.nl
- **Beloptie 3 voor registratievragen:** voor het opvragen van vaccinatiegegevens, voor zover in CIMS geregistreerd. Vragen kunnen ook gesteld worden via dvp.covidregistratie@rivm.nl

De helpdesk is bereikbaar gedurende het volgende tijdschema:

	maandag - vrijdag	weekend
Beloptie 1	08:30 – 17:00	08:30 – 17:00
Beloptie 2	08:30 – 17:00	08:30 – 17:00
Beloptie 3	08:30 – 17:00	Gesloten